

مدل سازی معادلات ساختاری: مطالعه‌ی عامل‌های مؤثر بر فرایند مشارکت

ورزشی

محمد مهدی رحمتی^۱، فردین علیخواه^۲، سیده معصومه شادمنفعت^۳، سعید کبیری^۴

۱. دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه گیلان*

۲. استادیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه گیلان

۳. کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، دانشگاه گیلان

۴. دکتری بررسی مسائل اجتماعی ایران، دانشگاه مازندران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۳/۱۲

چکیده

ورزش و رویدادهای ورزشی در جهان امروز به بخش مهمی از زندگی روزمره تبدیل شده است. مشارکت ورزشی افراد تحت تأثیر عوامل مختلفی چون، جامعه‌پذیری ورزشی، و عوامل ساختاری- اجتماعی شکل می‌گیرد. از این رو پژوهش حاضر با استفاده از رویکرد کنش متقابل نمادین قصد دارد تا به بررسی جامعه‌شناختی فرآیند مشارکت ورزشی بپردازد. در این ارتباط، با استفاده از روش کمی و مقیاس‌های جامعه-پذیری ورزشی (سیج، ۱۹۸۰، گریندورفر و همکاران، ۱۹۸۶؛ گریندورفر و لکو، ۱۹۸۷؛ لئو و همکاران، ۲۰۰۴؛ سیسلاک و همکاران، ۲۰۰۴)، هویت ورزشی (سیسلاک و همکاران، ۲۰۰۴)، تعهد ورزشی (کسپر و اندرو، ۲۰۰۸)، محدودیت‌های اجتماعی-ساختاری (لی و همکاران، ۲۰۰۴، الکساندریس و کارول، ۱۹۹۷) و مشارکت ورزشی (کانگ، ۲۰۱۳)، و نمونه‌ای به حجم ۵۷۴ نفر از ورزشکاران شهر رشت با استفاده مدل معادلات ساختاری فرضیات پژوهش مورد آزمون قرار گرفت. نتایج حاکی از آن است که، فرآیند مشارکت ورزشی ورزشکاران در وهله اول به طور کلی با جامعه‌پذیری ورزشی آغاز می‌گردد، از طریق فرآیند جامعه‌پذیری و میزان حمایت‌های دریافتی مختلف فرآیند مشارکت ورزشی اولیه آغاز می‌گردد، در مرحله بعد با استمرار مشارکت ورزشی، هویت ورزشی ورزشکاران شکل گرفته، در همین راستا با توجه به نقشی که هویت ورزشی در بازتعریف ورزشکاران در جامعه دارد، تعهد ورزشی نیز شکل می‌گیرد. همچنین فشارهای ساختاری و اجتماعی نیز نقش تعیین کننده‌ای در فرآیند جامعه‌پذیری ورزشی، هویت ورزشی، تعهد ورزشی و مشارکت ورزشی ورزشکاران ایفاء می‌کنند.

واژگان کلیدی: مشارکت ورزشی، عوامل جامعه‌پذیری ورزشی، عوامل ساختاری- اجتماعی، کنش متقابل

نمادین

مقدمه

در جهان امروز، ورزش و رویدادهای ورزشی به بخش جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره تبدیل شده‌اند (کاکلی، ۲۰۱۵). جامعه‌شناسان فعالیت‌های ورزشی را پدیده‌هایی اجتماعی- فرهنگی می‌بینند؛ زیرا، فعالیت‌های ورزشی شکل‌گرفته در جامعه، نحوه سازمان‌دهی و اجرای آن‌ها، منابع اقتصادی اختصاص‌یافته، شرایط شکل‌گیری فعالیت‌های ورزشی، مدیران و حامیان تیم‌های ورزشی، تعاریف مرتبط با یک ورزشکار و مشارکت ورزشی، همگی از طریق روابط اجتماعی تعیین می‌شوند (کاکلی، ۲۰۰۱). و به‌نوعی می‌توان گفت که فعالیت‌های ورزشی بیرون از جامعه شکل نمی‌گیرند؛ بلکه در متن نظام اجتماعی تکامل می‌یابند. از آنجایی که انسان خودش را تولید می‌کند و خودتولیدی انسان عملی اجتماعی است، ورزش لزوماً و همیشه پدیده‌ای اجتماعی است (کبیری، ۲۰۱۱). ورود به دنیای فعالیت‌های ورزشی، همانند سایر فعالیت‌های مهم اجتماعی مستلزم درگیر شدن در فرایند جامعه-پذیری خاص خود است (رحمتی، ۲۰۰۹). برای اینکه بتوانیم به عضویت خرده‌فرهنگی همچون خرده‌فرهنگ ورزشی درآییم، باید ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های لازم برای عضویت در آن خرده‌فرهنگ را درونی کنیم. به‌واسطه جامعه‌پذیری^۲ است که ما همه شکل‌های نقش‌های اجتماعی را از قبیل نقش‌های ورزشی می‌آموزیم (مکفرسن، کورتیس و لوی، ۱۹۸۹). درحقیقت، فرایند مشارکت ورزشی^۴ آدامنه‌ای از تصمیم‌گیری‌های فردی و اجتماعی را در برمی‌گیرد که به عقیده دانلی و یانگ^۵ (۱۹۹۹) با فرایندهای تصمیم‌گیری و شکل‌گیری هویت ورزشی^۳ مرتبط است؛ به‌گونه‌ای که ورزشکاران در محیط‌های اجتماعی به ورزش می‌پردازند، راجع به مشارکت ورزشی‌شان تصمیم می‌گیرند و بدین ترتیب، هویت ورزشی‌شان را شکل می‌دهند. به‌عبارت‌دیگر، مشارکت ورزشی برساختی اجتماعی است که تحت‌تأثیر عوامل ساختاری- اجتماعی شکل می‌گیرد و استمرار می‌یابد (یسو و هاروود، ۲۰۱۵).

در این راستا، پژوهشگران به این نتیجه رسیده‌اند که فرایند مشارکت ورزشی تحت‌تأثیر عوامل اجتماعی مختلفی چون محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی^۸ (کنیون و مکفرسن، ۱۹۷۳؛ گریندورفر، بلاپند

-
1. Coakley
  2. Socialization
  3. McPherson, Curtis & Loy
  4. Sport Participation
  5. Donnelly & Young
  6. Sport Identity
  7. Yesu & Harwood
  8. Social and Structural Restrictions
  9. Kenyon & McPherson

و پلگرینی^۱؛ ۱۹۸۶؛ گریندورفر و لکو^۲؛ ۱۹۸۷؛ مکفرسن و همکاران، ۱۹۸۹؛ کاکلی و وایت^۳؛ ۱۹۹۹؛ لی، لی و مین هنگ^۴؛ ۲۰۰۴؛ لائو، فوکس و چیونگ^۵؛ ۲۰۰۴؛ هورن، تاملینسون و ونل^۶؛ ۲۰۰۶؛ اریکسون، نردکیویست و راسموسن^۷؛ ۲۰۰۸؛ هاردین و گرییر^۸؛ ۲۰۰۹؛ فتحی، ۲۰۰۹؛ کبیری، ۲۰۱۱؛ تافتیگارد، نیلسن، آبن و اندرسون^۹؛ ۲۰۱۱؛ هالت، کینگسلی، تینک و اسپرر^{۱۰}؛ ۲۰۱۱؛ احمدی و کارگر، ۲۰۱۳؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵)، حمایت‌های ورزشی دریافتی از نهادهای اجتماعی مختلف و دیگران مهم همچون نهاد خانواده (کنیون و مکفرسن، ۱۹۷۳؛ سیج^{۱۱}؛ ۱۹۸۰؛ یاماگوچی^{۱۲}؛ ۱۹۸۴؛ مکفرسن و همکاران، ۱۹۸۹؛ کاکلی، ۱۹۹۳؛ اندرسون، فانک، الیوت و اسمیت^{۱۳}؛ ۲۰۰۳؛ لوبنز، سیلوا و مورگان^{۱۴}؛ ۲۰۰۷؛ کانتز، بوکارو و کاسپر^{۱۵}؛ ۲۰۰۸؛ فتحی، ۲۰۰۹؛ لاونستون^{۱۶}؛ ۲۰۱۰، کیگان، اسپری، هاروود و لوالی^{۱۷}؛ ۲۰۱۰؛ کبیری، ۲۰۱۱، اسمیت و اسمال^{۱۸}؛ ۲۰۱۴؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵)، گروه همتایان (گریندورفر و همکاران، ۱۹۸۷؛ اسمیت^{۱۹}؛ ۱۹۸۹؛ کاکلی و وایت، ۱۹۹۹؛ پروچسکا^{۲۰}؛ ۲۰۰۲؛ لوبنز و همکاران، ۲۰۰۷؛ فتحی، ۲۰۰۹؛ کبیری، ۲۰۱۱؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵)، مدرسه و دانشگاه (یاماگوچی، ۱۹۸۴؛ مکفرسن و همکاران، ۱۹۸۹؛ کاکلی و وایت، ۱۹۹۹؛ کبیری، ۲۰۱۱)، مربیان ورزشی (یاماگوچی، ۱۹۸۴؛ کاکلی، ۱۹۹۳؛ دانلی و یانگ، ۱۹۹۹؛ ساکنزا^{۲۱}؛ بوزروسکی و

-
1. Grendorfer, Blande, & Pellegrini
  2. Greendorfer & Lewko
  3. Coakley & With
  4. Lee, Lee, & Min-Haeng,
  5. Lau, Fox & Cheung,
  6. Horne, Tomlinson & Whannel
  7. Eriksson, Nordqvist & Rasmussen
  8. Hardin & Greer
  9. Toftegaard, Nielsen, Ibsen & Andersen
  10. Holt, Kingsley, Tink & Scherer
  11. Sage
  12. Yamaguchi
  13. Anderson, Funk, Elliott & Smith,
  14. Lubans, Sylva & Morgan,
  15. Kanters., Bocarro & Casper
  16. Lowenstein
  17. Keegan, Spray, Harwood & Lavallee
  18. Smith & Smoll
  19. Smith
  20. Prochaska
  21. Saxena

ریکرت، ۲۰۰۲؛ تیلور و همکاران، ۲۰۰۲، سالیس، تیلوردودا، فردسون و پت، ۲۰۰۲؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵) و رسانه‌های گروهی (یاماگوچی، ۱۹۸۴؛ دانلی و یانگ، ۱۹۹۹؛ کیم، ۲۰۰۱؛ پرین، ۲۰۰۲؛ کبیری، ۲۰۱۱؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵) شکل می‌گیرد؛ به‌عنوان مثال، درزمینه تأثیر خانواده بر مشارکت ورزشی ورزشکاران، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که محیط خانوادگی فرد ورزشکار تأثیر معناداری بر فرایند تصمیم‌گیری شروع و استمرار مشارکت ورزشی دارد (تافتیگارد و همکاران، ۲۰۱۱؛ ویلر، ۲۰۱۲؛ تیمپریو و همکاران، ۲۰۱۳). ویلر (۲۰۱۲) مدعی است که الگوهای ارزشی و رفتاری اعضای خانواده یکی از دلایل اصلی شروع مشارکت ورزشی هستند. به اعتقاد تافتیگارد و همکاران (۲۰۱۱)، احتمال درگیری در مشارکت ورزشی برای افرادی که وضعیت خانوادگی نامطلوبی دارند، پایین است، شوملز، کرستتر و اندرسون^۸ (۲۰۰۸) بر اهمیت نقش پایگاه اقتصادی-اجتماعی بر استمرار مشارکت ورزشی تأکید کرده‌اند و مدعی شده‌اند که با کاهش تمکن مالی میل به استمرار مشارکت ورزشی به‌طور معنادار کاهش می‌یابد. ادبیات حوزه جامعه‌پذیری به ورزش^۹ حاکی از آن است که عوامل اجتماعی چون حمایت‌های دریافتی از اطرافیان، هویت و تعهد ورزشی ورزشکار، محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی نقشی معنادار در شکل‌گیری، استمرار و تعقیب رشته ورزشی محبوب ورزشکار دارند (ایسو و هاروود، ۲۰۱۵). ویلر (۲۰۱۲) مدعی است که نحوه مشارکت ورزشی ورزشکاران، اهمیت ورزش برای فرد و شکل‌گیری تعهد و هویت ورزشی تحت تأثیر ساختارهای اجتماعی-محیط خانواده و فشارهای اجتماعی-شکل می‌گیرند. در این راستا، کودکانی که دارای خانواده ورزشی هستند، از انگیزه بیشتری برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی برخوردارند (اریکسون و همکاران، ۲۰۰۸؛ تافتیگارد و همکاران، ۲۰۱۱). تیمپریو و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که همبستگی معناداری بین حمایت‌های عاطفی و مالی، ورزشی بودن اعضای خانواده به‌خصوص والدین، در دسترس بودن امکانات ورزشی و مشارکت ورزشی افراد وجود دارد. تافتیگارد و همکاران (۲۰۱۱) دریافتند که پایگاه اقتصادی و اجتماعی افراد و فشارهای اجتماعی تجربه‌شده در زندگی، به‌صورت معناداری انگیزه مشارکت ورزشی را پیش‌بینی می‌کنند. در خانواده‌هایی که تمکن مالی پایینی دارند،

-
1. Saxena, Borzekowski & Rickert
  2. Taylor
  3. Sallis, Taylor, Dowda, Freedson & Pate
  4. Kim
  5. Pirinen
  6. Wheeler
  7. Timperio
  8. Schmalz, Kerstetter & Anderson
  9. Socialization into Sport

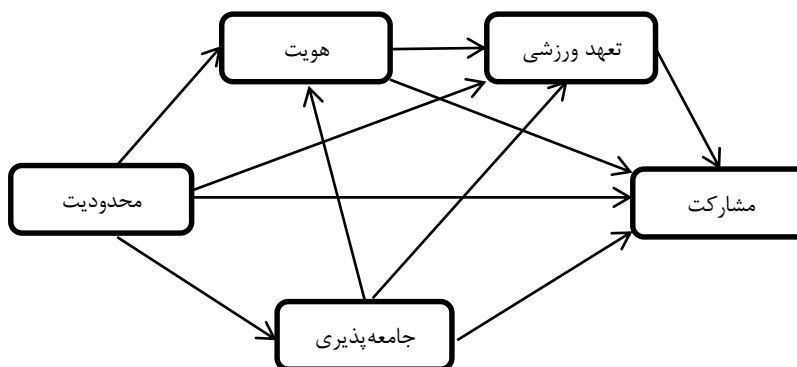
نبود حمایت‌های اقتصادی و عاطفی اعضای خانواده، محدودیت زمانی و فقدان دسترسی مطلوب به تجهیزات و امکانات ورزشی، مانع از استمرار درست مشارکت ورزشی فرزندان می‌شوند (هولت و همکاران، ۲۰۱۱). همچنین، آلن^۱ (۲۰۰۳)، شوملز و همکاران (۲۰۰۸) و نایت و همکاران (۲۰۱۰) خاطرنشان کردند که ارتباط فرد با دوستان ورزشکار - حمایت ورزشی ادراک شده از سوی گروه همسالان - تشویق و راهنمایی درست الگوهای نقشی فرد، رسانه‌ها و حتی مدرسه، از جمله عوامل اجتماعی مهمی هستند که فرایند مشارکت ورزشی را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ بدین‌معناکه وقتی ورزشکار مشارکت ورزشی خود را آغاز می‌کند، تصمیم‌گیری راجع به مشارکت جدی (حرفه‌ای)، تفریحی و کناره‌گیری از فعالیت‌های ورزشی تحت تأثیر حمایت‌های دریافتی، محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی و نیز شکل‌گیری هویت ورزشی قرار می‌گیرند (کیگان و همکاران، ۲۰۱۰؛ یسو و هاروود، ۲۰۱۵). به عقیده کاکلی (۲۰۱۵)، بیشتر پژوهشگران در جست‌وجوی روش‌های جدیدی برای مطالعه فرایند مشارکت ورزشی هستند. فرایند مشارکت ورزشی ورزشکار را در فضایی قرار می‌دهد که کنش‌های متقابل فرد با اطرافیان (کنیون و مکفرسن، ۱۹۷۳؛ اسمیت، ۱۹۷۹؛ سیج، ۱۹۸۰؛ یاماگوچی، ۱۹۸۴؛ مکفرسن و همکاران، ۱۹۸۹؛ کاکلی، ۱۹۹۳؛ پروچسکا، ۲۰۰۲؛ لوبنز و همکاران، ۲۰۰۷؛ فتحی، ۲۰۰۹؛ کبیری، ۲۰۱۱) و محدودیت‌های اجتماعی - ساختاری (گریندورفر و لکو، ۱۹۸۷؛ مکفرسن و همکاران، ۱۹۸۹؛ کاکلی و وایت، ۱۹۹۹؛ هورن، ۲۰۰۶؛ هاردین و گرییر، ۲۰۰۹) نقش مهمی در کسب هویت ورزشی، تأیید هویت ورزشی و متعاقب آن، تعهد فرد ورزشکار دارند؛ بنابراین، نظریه کنش متقابل نمادین چهارچوب مناسبی برای تحلیل این فرایند است. از نظر بلومر^۲ (۱۹۶۹)، اصطلاح «کنش متقابل نمادین» به خصوصیت ممتاز و منحصر به فردی اشاره دارد که افراد را با هم مرتبط می‌کند. این خصوصیت ممتاز، قابلیت تفسیر رفتارهای متقابل افراد است که کنش‌هایشان را بر پایه همین تفاسیر و تعاریف استوار می‌کنند. این نظریه بر این باور است که شکل‌گیری اعمال به هم پیوسته زندگی اجتماعی یک جامعه بشری را می‌سازد. این قضایا یک جامعه بشری را به صورتی نشان می‌دهند که از مردم زنده و در حال انجام فعالیت تشکیل شده است؛ مردمی که یکدیگر را در موقعیت‌های زیادی (همچون موقعیت‌های ورزشی) ملاقات می‌کنند و در این موقعیت‌ها باید رفتارشان را با یکدیگر وفق دهند (بلومر، ۱۹۶۹، به نقل از کبیری، ۲۰۱۱). فرض اصلی رویکرد کنش متقابل این است که معنای مشارکت ورزشی نه از فراگردهای ذهنی (علاقه روان‌شناختی)، بلکه از فراگرد کنش متقابل برمی‌خیزد. ورزشکاران در طی کنش متقابل اجتماعی (ارزیابی شرایط و نحوه مقابله با محدودیت‌ها)،

---

1. Allen
2. Belumer

نمادها و معانی موردنیاز را برای مشارکت ورزشی فرامی‌گیرند (ریتزر، ۲۰۰۵). نظریهٔ کنش متقابل انسان را موجودی کنشگر می‌داند و رفتار انسان شامل انتخاب‌هایی است که مبتنی بر تعریف از واقعیت هستند؛ واقعیتی که ورزشکاران درحین کنش متقابل با اطرافیان و ساختارهای کلان اجتماعی و فرهنگی می‌سازند (کاکلی، ۲۰۱۵)؛ بنابراین، این فرایند شامل مجموعه‌ای از تصمیم‌گیری‌های فردی و اجتماعی می‌شود که ورزشکار با کنش‌های متقابل تنگاتنگ خود با اطرافیان و در نظر گرفتن جنبه‌های مثبت و منفی مشارکت ورزشی خود بدان می‌رسد. رویکرد کنش متقابل نمادین با تأکید بر مسائلی چون کسب هویت اجتماعی (همچون هویت ورزشی)، نحوهٔ تعریف جهان و زندگی، اهداف و آرزوهایی که فرد در زندگی دنبال می‌کند، کنش‌های متقابلی که فرد با دیگران دارد و نقش این اهداف اجتماعی و کنش‌های متقابل در تصمیم‌گیری‌های فردی (تصمیم‌گیری‌های ورزشی) و مطالعهٔ جهان اجتماعی (خرده‌فرهنگ ورزشی) که فرد در آن به‌سر می‌برد، چهارچوبی مناسب برای پژوهش حاضر است؛ در نتیجه، با توجه به اهمیت عوامل اجتماعی در فرایند مشارکت ورزشی و نقش تعیین‌کنندهٔ حمایت‌های دریافتی از اطرافیان، محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی، فرایند شکل‌گیری و تأیید هویت ورزشی و تأثیر آن بر تعهد و استمرار مشارکت ورزشی، این پژوهش با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری و بررسی هم‌زمان روابط علی مدل مفروض پژوهش، فرایند مشارکت ورزشی ورزشکاران سطح شهر رشت را با تکیه بر الگوی نظری کنش متقابل نمادین بررسی می‌کند و به این پرسش اساسی پاسخ دهد که به‌راستی فرایند مشارکت ورزشی تحت تأثیر چه عوامل اجتماعی و ساختاری شکل می‌گیرد؟

براین‌مبنا، مدل مفهومی پژوهش حاضر به‌صورت شکل شمارهٔ یک است.

شکل ۱- مدل مفهومی فرایند مشارکت ورزشی

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش کمی بر تکنیک پیمایش و ابزار پرسش‌نامه تکیه می‌کند. همه ورزشکاران شهر رشت در سال ۱۳۹۴ جامعه آماری این پژوهش را تشکیل داده‌اند. براساس آمارهای گزارش شده از سوی اداره تربیت‌بدنی شهرستان رشت، تعداد ورزشکارانی که به صورت فعال در سطح شهر به مشارکت ورزشی می‌پردازند، ۱۵۲۳۶۰ نفر هستند که از این تعداد، ۸۳۷۹۸ ورزشکار مرد و ۶۸۵۶۲ ورزشکار زن هستند و نسبت جنسیتی ورزشکاران، ۵۵ درصد مرد و ۴۵ درصد زن است؛ بنابراین، در مرحله اول با مشخص کردن توزیع فراوانی رشته‌های ورزشی فعال در سطح شهر رشت، پنج رشته ورزشی با بیشترین فراوانی انتخاب شدند و در مرحله بعد با توجه به سهم هر رشته ورزشی در مرحله اول، سهم هر رشته در حجم نمونه پژوهش؛ یعنی ۵۷۴ نفر با رعایت نسبت جنسیتی برآورد شد.

جدول ۱- توزیع فراوانی رشته‌ها به تفکیک رشته ورزشی

ردیف	رشته ورزشی	جمع کل		تعداد کل براساس حجم نمونه	مرد	زن	درصد کل
		تعداد	درصد				
۱	فوتبال و فوتسال	۲۹۷۲۱	۳۸٪	۲۱۸	۱۲۰	۹۸	۳۸٪
۲	آمادگی جسمانی	۲۰۰۵۶	۲۶٪	۱۴۷	۸۱	۶۶	۲۶٪
۳	تکواندو	۱۲۴۲۷	۱۶٪	۹۱	۵۰	۴۱	۱۶٪
۴	کاراته	۹۰۳۵	۱۱٪	۶۶	۳۶	۳۰	۱۱٪
۵	والیبال	۷۰۴۱	۹٪	۵۲	۲۷	۲۵	۹٪
	جمع	۷۸۲۸۰	۱۰۰	۵۷۴	۳۱۶	۲۵۸	۱۰۰

براین‌مبنا، با استفاده از روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای (با توجه به سهمیه هر رشته به تفکیک جنسیت) در دسترس، ۵۷۴ ورزشکار از مناطق مختلف شهر رشت برای آزمون فرضیه‌های پژوهش انتخاب شدند. برای برآورد حجم نمونه، پژوهشگران از قاعده سرانگشتی استفاده کردند؛ بدین مفهوم که تعداد متغیرها و پارامترها در اغلب مدل‌های معادله ساختاری امکان برآورد حجم بهینه را در مقایسه با موقعیتی که پژوهشگر با تعداد محدودی از متغیرها و پارامترها در پژوهش خود مواجه است، موضوعی دشوار و پیچیده می‌کند. چنین دشواری و پیچیدگی‌ای در برآورد حجم نمونه برای یک مدل در جمعیت آماری خاص، به توافق ضمنی در استفاده از معیارهای کلی یا قواعد سرانگشتی منجر شده است. معیارها یا قواعدی که به صرف نامشان نباید آن‌ها را غیردقیق یا غیرعلمی ارزیابی کرد. این قواعد ریشه در مطالعات شبیه‌سازی مونت کارلو دارند (قاسمی، ۱۳۹۴)؛ روش‌هایی که مبتنی بر نمونه‌های تصادفی

۱. منظور از ورزشکاران در این پژوهش کلیه افراد درگیر در یک یا چند رشته ورزشی است که نام آنها در اداره ورزش و جوانان شهر رشت ثبت شده و برای آن‌ها کارت بیمه ورزشی صادر گردیده است.

مکرر از جمعیت آماری مفروض با پارامترهای شناخته شده هستند. این مطالعات توسط بومسما^۱ (۱۹۸۲) و اندرسون و گرینگ^۲ (۱۹۸۴) صورت گرفت. در این میان، مولر^۳ (۱۹۹۹) برای تعیین حجم نمونه از نسبت حجم نمونه به پارامتر آزاد برای برآورد استفاده کرده است. وی حداقل این نسبت را پنج به یک، حد متوسط آن را نسبت ۱۰ به یک و حد بالای آن را ۲۰ به یک مطرح کرده است؛ براین اساس، می توان برای مدل تدوین شده پژوهش (تعداد پارامترهای پژوهش: ۴۴، درجه آزادی: ۱۲۳) با توجه به وجود پارامترهای آزاد برای برآورد حداقل حجم نمونه، درحالت کلی ۲۲۰ نفر، درحالت متوسط، ۴۴۰ نفر و درحد بالا ۸۸۰ مورد را تعیین کرد؛ بنابراین، گزارشگر از حد متوسط حجم نمونه بین ۴۴۰ تا ۸۸۰ نفر برای حجم نمونه مکفی مدل معادلات ساختاری بهره گرفته است که درنهایت با جمع آوری پرسش نامه های موردنظر، ۵۷۴ نفر با حذف داده های مخدوش برای آزمون فرضیه ها انتخاب شدند.

در این پژوهش برای سنجش بعد جامعه پذیری ورزشی از پرسش نامه سیج (۱۹۸۰)، حضور ورزش در زندگی اجتماعی ورزشکار^۴ از مقیاس سیج (۱۹۸۰)، میزان کمک دیگران مهم در فهم قوانین بازی^۵ از مقیاس گریندورفر و همکاران (۱۹۸۶)، میزان اهمیت ورزش برای دیگران مهم از مقیاس گریندورفر و همکاران (۱۹۸۶)، میزان تشویق یا دلسرد کردن ورزشکار از مقیاس گریندورفر و همکاران (۱۹۸۶) و گردیندورفر و لوکو (۱۹۸۷)، حمایت دریافتی از مدرسه از مقیاس لاو و همکاران (۲۰۰۴)، میزان دنبال کردن فعالیت های ورزشی از طریق رسانه های گروهی^۶ از مقیاس سیسلاک (۲۰۰۴) و تمرکز اطرافیان بر فعالیت های ورزشی^۷ از مقیاس سیسلاک و همکاران (۲۰۰۴) استفاده شد. بعد هویت ورزشی^۸ با مؤلفه های هویت اجتماعی^۹ و هویت فردی^{۱۰} و همچنین، حالات عاطفی منفی و حالات

-
1. Boomsma
  2. Anderson & Gerbing
  3. Mueller
  4. The Presence of Sports in the Social Life of an Athlete
  5. Understanding the Rules of the Game by Others
  6. Importance of Sport Participation for Significant Others
  7. Others' Encouragement or Discouragement
  8. Received Support from School
  9. Following Sport Events from Mass Media
  10. Cieslak
  11. Others Focus on Sport Activities
  12. Sport Identity
  13. Social Identity
  14. Self- Identity

عاطفی مثبت^۱ با پرسش‌نامه سیسلاک و همکاران (۲۰۰۴) سنجیده شدند. بعد تعهد ورزشی^۲ با پرسش‌نامه کاسپر و اندرو^۳ (۲۰۰۸) بررسی شد. محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی با مؤلفه‌های فشارهای اجتماعی^۴، محدودیت امکانات ورزشی^۵، محدودیت حمل‌ونقل^۶ و محدودیت زمانی^۷ و استفاده از مقیاس لی و همکاران (۲۰۰۴) و الکساندریس و کارول^۸ (۱۹۹۷) سنجیده شدند. بعد مشارکت ورزشی^۹ نیز با نمرات استاندارد شده میزان مشارکت ورزشی در هفته، سابقه مشارکت ورزشی و سطح مشارکت ورزشی در نظر گرفته شد. گفتنی است همه مقیاس‌های پژوهش با طیف لیکرت سنجیده شدند.

جدول ۲- خلاصه ضرایب مربوط به روایی و پایایی ابزار پژوهش

آلفای کرونباخ	روایی همگرا	پایایی ترکیبی	تحلیل عاملی تأییدی	
۰/۸۸۴	۰/۵۳۷	۰/۸۸۹	۰/۷۲۳-۰/۶۵۲	میزان حمایت از طریق مدرسه
۰/۸۶۰	۰/۶۰۴	۰/۸۵۲	۰/۹۴۰-۰/۵۲۰	مشارکت ورزشی دیگران مهم به‌عنوان الگوهای نقش ورزشی
۰/۸۴۴	۰/۵۱۷	۰/۸۶۴	۰/۷۴۱-۰/۵۵۵	میزان حضور و رواج ورزش در بطن زندگی اجتماعی فرد
۰/۸۲۴	۰/۵۳۸	۰/۸۷۴	۰/۷۱۵-۰/۵۹۷	میزان کمک دیگران مهم در فهم قوانین بازی
۰/۸۷۴	۰/۵۲۴	۰/۸۸۵	۰/۷۷۵-۰/۷۰۷	میزان اهمیت ورزش برای دیگران مهم
۰/۸۱۲	۰/۵۵	۰/۸۸	۰/۷۳۸-۰/۶۸۳	میزان دنبال کردن فعالیت‌های ورزشی از طریق رسانه‌های گروهی
۰/۸۲۱	۰/۵۳۷	۰/۸۸۹	۰/۷۴۲-۰/۵۲۵	میزان تشویق یا دل‌سرد کردن ورزشکار
۰/۸۸۴	۰/۵۲۲	۰/۸۱۳	۰/۷۵۶-۰/۶۷۴	تمرکز زیاد بر فعالیت ورزشی در زندگی اطرافیان
۰/۸۰۶	۰/۵۴۲	۰/۸۵۵	۰/۷۳۱-۰/۶۳۴	هویت اجتماعی اکتسابی از طریق مشارکت ورزشی
۰/۷۹۸	۰/۵۲۸	۰/۸۴۷	۰/۶۸۵-۰/۶۳۰	هویت ورزشی فردی (خودهویتی)
۰/۷۵۵	۰/۵۸۸	۰/۸۵	۰/۷۴۱-۰/۵۶۷	حالات عاطفی منفی
۰/۸۵۳	۰/۵۹۴	۰/۸۵۴	۰/۸۰۸-۰/۷۲۰	حالات عاطفی مثبت
۰/۸۲۶	۰/۷۱۶	۰/۸۳۴	۰/۸۴۰-۰/۷۲۱	تعهد ورزشی
۰/۹۲۹	۰/۷۰۳	۰/۹۲۱	۰/۹۷۳-۰/۷۳۶	فشارهای اجتماعی
۰/۸۷۷	۰/۶۴۱	۰/۸۷۷	۰/۸۳۸-۰/۷۹۹	محدودیت‌های مربوط به امکانات ورزشی
۰/۷۹۸	۰/۵۶۸	۰/۷۹۸	۰/۸۸۹-۰/۸۵۱	محدودیت‌های مربوط به مشکلات مالی و حمل‌ونقل
۰/۸۳۰	۰/۵۵۳	۰/۸۳۲	۰/۷۹۴-۰/۷۱۷	محدودیت‌های زمانی

1. Negative Emotional States & Positive Emotional States
2. Sport Commitment
3. Casper
4. Social Pressures
5. Restriction of Sports Facilities
6. Restriction of Transportation
7. Time Limitation
8. Alexandris & Carroll
9. Sport Participation

برای بررسی پایایی و روایی مقیاس‌های پژوهش از ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، ضریب بارهای عاملی و روایی همگرا استفاده شد و همه ضرایب، بالاتر از حد مطلوب و معنادار گزارش شدند که در جدول شماره یک به اختصار آمده‌اند. در این پژوهش، برای بررسی مفروض طبیعی بودن داده‌ها از شاخص‌های چولگی، کشیدگی و کشیدگی چندمتغیره مردیا استفاده شد که چمینگوی و لالونا^۱ (۲۰۱۳) محدوده قابل قبول برای چولگی را $2 \pm$ ، کشیدگی را $8 \pm$ و کشیدگی چندمتغیره مردیا را $5 \leq$ از ۱/۹۶ گزارش داده‌اند. نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که ضرایب ذکر شده در بازه قابل قبول گزارش شده‌اند. در ادامه، برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از مدل معادلات ساختاری و روش خودگردان‌سازی بهره گرفته شد. یکی از مهم‌ترین مزایای روش خودگردان‌سازی، آزمون مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم بدون اتکا به مفروض‌های توزیعی نمرات است (پریچر و هایس^۴، ۲۰۰۸). به عبارت دیگر، این روش محبوب از جمله روش‌هایی است که با نمونه‌گیری مجدد^۵ ۲۰۰۰ نفری، ۵۰۰۰ نفری و ۱۰۰۰۰ نفری از نمونه‌های موجود، مسیرهای غیرمستقیم را به آزمون می‌گذارد (کلاین^۶، ۲۰۱۵). به اعتقاد بایرن^۷ (۲۰۱۰)، مهم‌ترین مزایای استفاده از روش خودگردان‌سازی را می‌توان در گزارش مسیرهای غیرمستقیم مدل، مرتفع شدن حجم پایین نمونه‌های پژوهش، دقت بالاتر یافته‌ها و ضرایب برازش مدل ساختاری گزارش کرد. در این پژوهش از روش خودگردان‌سازی با حجم نمونه ۲۰۰۰ نفری استفاده شده است.

نتایج

نگاه کلی به نمونه‌های این پژوهش حاکی از آن است که ۴۵/۵ درصد از پاسخ‌گویان زنان و ۵۴/۵ درصد مردان بودند. ۶۲/۲ درصد از پاسخ‌گویان افراد مجرد و ۳۷/۸ درصد را متأهلان تشکیل دادند. ۳۵/۴ درصد از پاسخ‌گویان ۲۰ سال، ۴۲ درصد بین ۲۰ تا ۲۵ سال، ۱۳/۸ درصد بین ۲۵ تا ۳۰ سال و ۸/۹ درصد بالاتر از ۳۰ سال داشتند. ۲۰/۹ درصد از پاسخ‌گویان مدرک دیپلم، ۲۳ درصد کاردانی، ۳۶/۸ درصد کارشناسی و ۱۹/۳ درصد مدرک کارشناسی ارشد داشتند. ۳۸/۲ درصد از پاسخ‌گویان در رشته فوتبال و فوتسال، ۲۶/۱ درصد در رشته آمادگی جسمانی، ۱۶/۶ درصد در رشته تکواندو،

-
1. Mardia
  2. Chemingui & lallouna
  3. Bootstrapping
  4. Preacher & Hayes
  5. Resampling Method
  6. Kline
  7. Bayern

۱۰/۵ درصد در رشته کاراته و ۸/۷ درصد در رشته والیبال مشغول به فعالیت بودند. ۴۱/۸ درصد از پاسخ‌گویان سه ساعت و کمتر به مشارکت پرداختند. ۲۲/۶ درصد بین چهار تا نه ساعت مشارکت ورزشی در طول هفته داشتند و ۲۹/۶ درصد میزان مشارکت ورزشی خود را بیشتر از نه ساعت در طول هفته ذکر کردند. ۴۰/۹ درصد از پاسخ‌گویان سابقه مشارکت ورزشی به مدت سه سال و کمتر، ۲۷/۵ درصد چهار تا هفت سال و ۳۱/۵ درصد بیشتر از هفت سال سابقه مشارکت ورزشی داشتند. ۲۰/۶ درصد از پاسخ‌گویان در سطح غیر حرفه‌ای، ۱۹ درصد در سطح استانی، ۳۰/۷ درصد در سطح ملی و ۲۹/۸ درصد در سطح بین‌المللی به مشارکت ورزشی پرداختند.

بررسی عوامل ساختاری- اجتماعی مؤثر در فرایند مشارکت ورزشی

جدول ۳- ضرایب مستقیم، غیرمستقیم و کل مدل معادلات ساختاری فرایند مشارکت ورزشی

ضرایب کل استاندارد	معناداری سطح	ضرایب غیرمستقیم استاندارد	ضرایب مستقیم	معناداری سطح	انحراف معیار	ضرایب غیر استاندارد	مشارکت ورزشی	جامعه‌پذیری
۰/۶۰۴	***	۰/۰۸۸	۰/۵۱۷	***	۰/۳۲۶	۱/۱۹۲	مشارکت ورزشی	ری ورزشی
۰/۱۵۲	۰/۰۰۲	۰/۰۲۶	۰/۱۲۷	۰/۰۰۸	۰/۰۳۳	۰/۰۹۵	مشارکت ورزشی	هویت ورزشی
۰/۱۵۵	-	-	۰/۱۵۵	***	۰/۰۳۴	۰/۱۴۷	مشارکت ورزشی	تعمد ورزشی
۰/۳۶۶	***	۰/۲۳۱	۰/۲۳۵	***	۰/۰۱۲	۰/۰۵۳	مشارکت ورزشی	فشار اجتماعی
۰/۱۲۸	***	۰/۰۲۴	۰/۱۰۴	***	۰/۱۴۸	۰/۹۴۰	مشارکت ورزشی	محدودیت زمانی
۰/۲۳۵	***	۰/۱۲۳	۰/۱۱۲	۰/۰۰۲	۰/۰۲۳	۰/۰۸۴	مشارکت ورزشی	محدودیت حمل و نقل

ادامه جدول ۳- ضرایب مستقیم، غیرمستقیم و کل مدل معادلات ساختاری فرایند مشارکت ورزشی

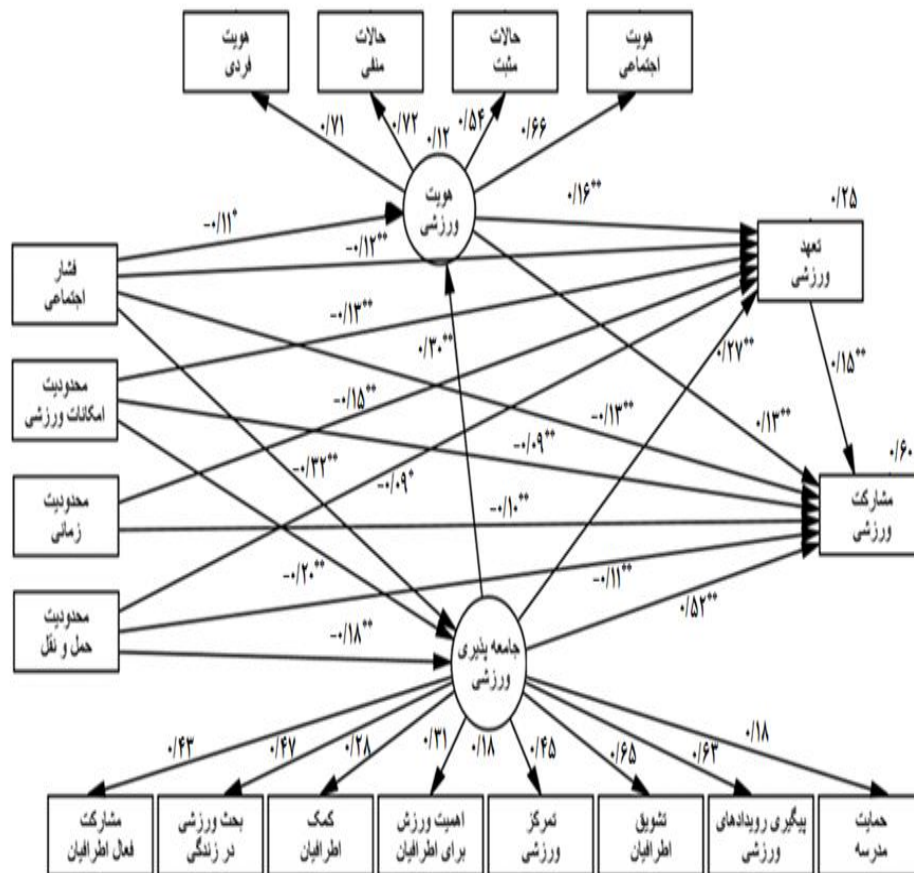
ضرایب کل استاندارد	سطح معناداری	ضرایب غیرمستقیم استاندارد	ضرایب مستقیم	سطح معناداری	انحراف معیار	ضرایب غیر استاندارد		
-۰/۲۳۶	***	-۰/۱۴۱	-۰/۰۹۴	۰/۰۱۰	۰/۰۱۴	-۰/۰۴۳	مشارکت ورزشی	↑ ↓ محدودیت امکانات ورزشی
۰/۳۰۱	-	-	۰/۳۰۱	***	۰/۳۰۶	۰/۹۲۱	هویت ورزشی	↑ ↓ جامعه‌پذیری ورزشی
-۰/۲۰۸	***	۰/۰۹۷	-۰/۱۱۱	۰/۰۴۸	۰/۰۲۷	-۰/۰۵۸	هویت ورزشی	↑ ↓ فشار اجتماعی
-۰/۰۵۴	***	-۰/۰۵۴	-	-	-	-	هویت ورزشی	↑ ↓ محدودیت حمل‌ونقل
-۰/۰۰۶	***	-۰/۰۰۶	-	-	-	-	هویت ورزشی	↑ ↓ محدودیت امکانات ورزشی
۰/۳۲۱	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۲۷۱	***	۰/۲۱۳	۰/۶۵۸	تعهد ورزشی	↑ ↓ جامعه‌پذیری ورزشی
۰/۱۶۵	-	-	۰/۱۶۵	۰/۰۰۲	۰/۰۴۴	۰/۱۳۱	تعهد ورزشی	↑ ↓ هویت ورزشی
-۰/۲۴۴	***	-۰/۱۲۲	-۰/۱۲۲	۰/۰۰۳	۰/۰۱۷	-۰/۰۵۱	تعهد ورزشی	↑ ↓ فشار اجتماعی
-۰/۱۵۵	-	-	-۰/۱۵۵	***	۰/۰۲۲	-۰/۰۹۲	تعهد ورزشی	↑ ↓ محدودیت زمانی

ادامه جدول ۳- ضرایب مستقیم، غیر مستقیم و کل مدل معادلات ساختاری فرآیند مشارکت ورزشی

ضرایب کل استاندارد	سطح معناداری	ضرایب غیر مستقیم استاندارد	ضرایب مستقیم	سطح معناداری	انحراف معیار	ضرایب غیر استاندارد	تجهید ورزشی
-۰/۱۴۸	***	-۰/۰۵۸	-۰/۰۹	۰/۰۳۲	۰/۰۳۰	-۰/۰۷۲	↑
-۰/۱۹۵	***	-۰/۰۶۴	-۰/۱۳	***	۰/۰۱۹	۰/۰۶۳	↑
-۰/۳۲۳	-	-	-۰/۳۲۳	***	۰/۰۱۶	-۰/۰۵۵	↑
-۰/۱۸۱	-	-	-۰/۱۸۱	***	۰/۰۳۱	-۰/۰۵۹	↑
-۰/۲	-	-	-۰/۲۰	***	۰/۰۱۴	-۰/۰۴	↑
							جامعه پذیری ورزشی
							↑
							فشار اجتماعی
							↑
							جامعه پذیری ورزشی
							↑
							محدودیت حمل و نقل
							↑
							امکانات ورزشی
							↑

خلاصه ضرایب برازش مدل معادلات ساختاری: ضریب تعیین مدل: ۰/۵۹۹، کای اسکوتر: ۲۴۲/۳۵؛ درجه آزادی: ۱۰۶؛ کای اسکوتر بهنجار شده: ۲/۲۸۶؛ سطح معناداری: ۰/۰۰۰؛ ریشه میانگین مربعات باقی مانده: ۱/۱۰۹؛ شاخص نیکویی برازش: ۰/۹۵۵؛ شاخص نیکویی برازش اصلاح شده: ۰/۹۲۸؛ شاخص برازش هنجار نشده: ۰/۹۰۱؛ شاخص برازش تطبیقی: ۰/۹۳۱؛ ریشه میانگین خطای برآورد: ۰/۰۴۷

1. Squared Multiple Correlations

شکل ۲- مدل معادلات ساختاری فرایند مشارکت ورزشی

همان طور که مدل معادلات ساختاری در شکل شماره ۲ دو نشان می‌دهد، در وهله اول، مشارکت ورزشی به صورت مستقیم و معنادار توسط فرایند جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۵۱۷)، هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۲۷)، تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۵۵)، فشار اجتماعی (ضرایب بتا: -۰/۱۳۵)، محدودیت زمانی (ضرایب بتا: -۰/۱۰۴)، محدودیت حمل‌ونقل (ضرایب بتا: -۰/۱۱۲) و محدودیت امکانات ورزشی (ضرایب بتا: -۰/۰۹۴) پیش‌بینی می‌شود. همچنین، در مورد ضرایب غیرمستقیم، با استفاده از روش خودگردان‌سازی^۱ تأثیر عوامل اجتماعی مختلف بر مشارکت ورزشی بررسی شده

1. Bootstrapping (N= 2000)

است. در مسیر غیرمستقیم جامعه‌پذیری، این شاخص تأثیر معناداری بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۰۱) و تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۲۷۱) دارد و از این مسیر، تأثیر غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۸۸) دارد. در مسیر غیرمستقیم هویت ورزشی، این شاخص تأثیر معناداری بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۶۵) و از این مسیر تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی دارد (ضرایب بتا: ۰/۰۲۶). در مسیر غیرمستقیم فشار اجتماعی، این شاخص تأثیر معناداری بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۱۱-)، تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۲۲-) و جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۳۳-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی دارد (ضرایب بتا: ۰/۲۳۱-). در مسیر غیرمستقیم محدودیت زمانی، این شاخص تأثیر معناداری بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۵۵-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی دارد (ضرایب بتا: ۰/۰۲۴-). در مسیر غیرمستقیم محدودیت حمل‌ونقل، این شاخص تأثیر معناداری بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۹-) و جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۸۱-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی دارد (ضرایب بتا: ۰/۱۲۳-). در مسیر غیرمستقیم محدودیت امکانات ورزشی، این شاخص تأثیر معناداری بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۳-) و جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۸۱-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر مشارکت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۳۱-) دارد. در مورد شاخص هویت ورزشی، مدل معادلات ساختاری پژوهش حاکی از آن است که جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۰۱) و فشار اجتماعی (ضرایب بتا: ۰/۱۱۱-) تأثیر معنادار و مستقیمی بر هویت ورزشی دارند. در مسیر غیرمستقیم، فشار اجتماعی تأثیر معناداری بر هویت جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۲۳-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۹۷-) دارد. محدودیت حمل‌ونقل تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۸۱-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۵۳-) دارد. همچنین، محدودیت امکانات ورزشی تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۲۰-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۶-) دارد.

در مورد شاخص تعهد ورزشی، مدل معادلات ساختاری پژوهش حاکی از آن است که جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۲۷۱)، هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۶۵) و فشار اجتماعی (ضرایب بتا: ۰/۱۲۲-)، محدودیت زمانی (ضرایب بتا: ۰/۱۵۵-)، محدودیت حمل‌ونقل (ضرایب بتا: ۰/۰۹-) و محدودیت امکانات ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۳-) تأثیر معنادار و مستقیمی بر تعهد ورزشی دارند. در مسیر غیرمستقیم، جامعه‌پذیری ورزشی تأثیر معناداری بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۰۱) دارد و از این طریق، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۵) دارد. در مسیر غیرمستقیم

فشار اجتماعی، این شاخص تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۳۲۳-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر تعهد ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۲۲-) دارد. محدودیت حمل‌ونقل تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۱۸۱-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۵۸-) دارد. همچنین، محدودیت امکانات ورزشی تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۲۰-) دارد و از این مسیر، تأثیر معنادار و غیرمستقیمی بر هویت ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۰۶۴-) دارد.

درباره شاخص جامعه‌پذیری ورزشی، مدل معادلات ساختاری پژوهش حاکی از آن است که فشار اجتماعی (ضرایب بتا: ۰/۳۲۳-)، محدودیت حمل‌ونقل (ضرایب بتا: ۰/۱۸۱-) و محدودیت امکانات ورزشی (ضرایب بتا: ۰/۲۰-) تأثیر معنادار و مستقیمی بر جامعه‌پذیری ورزشی دارند.

در ادامه، همان‌طور که ضریب تعیین مدل نشان می‌دهد، متغیرهای مستقل پژوهش توانسته‌اند ۶۰ درصد از واریانس مشارکت ورزشی را تبیین کنند. همچنین، ضرایب مرتبط با برازش مدل همگی بالاتر از سطح مفروض برازش مناسب مدل معادلات ساختاری قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

به اعتقاد نظریه‌پردازان کنش متقابل، می‌توان جهان اجتماعی و به‌ویژه تصمیم‌گیری‌های افراد را (در این مورد، تصمیم‌گیری‌های ورزشی) در چهارچوب روابط اجتماعی آنان با اطرافیان‌شان تبیین کرد. طبق نظریه کنش متقابل، ما انسان‌ها صرفاً به‌صورت غیرارادی به جهان پیرامون خود واکنش نشان نمی‌دهیم؛ بلکه براساس پیامدهایی که فکر می‌کنیم رفتار ما بر زندگی، مردم اطرافمان و جهان اجتماعی‌ای که در آن زندگی می‌کنیم دارد، فعالانه درباره رفتار خود تصمیم می‌گیریم (کاکلی، ۲۰۱۵). با توجه به اهمیت کنش‌های متقابل ورزشکار با اعضای خانواده، گروه هم‌تایان، دیگران مهم و رسانه‌های گروهی، پژوهش حاضر به کنش‌های متقابل ورزشکاران نگاه ویژه‌ای کرده است؛ براین‌اساس، فرض پژوهش حاضر این است که حجم حمایت‌های دریافتی از عوامل اجتماعی و محدودیت‌های ساختاری تأثیر بسزایی بر میزان مشارکت ورزشی فرد ورزشکار دارد.

طبق یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر، عوامل جامعه‌پذیری مشارکت ورزشی ورزشکاران را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند. در تبیین این مسئله می‌توان اذعان کرد که فرایند جامعه‌پذیری و میزان حمایت‌های دریافتی از عوامل فردی و نهادی، در نحوه مشارکت ورزشی ورزشکاران نقش بسزایی دارند. اگر فرد در دوران کودکی و مراحل جامعه‌پذیری اولیه ورزشی از اعضای خانواده‌اش حمایت‌های ورزشی مناسبی همچون تشویق و ترغیب‌شدن، حضور در میادین ورزشی، آشنایی با مهارت‌ها و قوانین ورزشی

و حمایت مدارس را دریافت کند، فرایند مشارکت ورزشی وی علاوه بر توجه به استعداد و مهارت‌های شخصی، در مسیر مناسبی قرار خواهد گرفت که فرد را می‌تواند به اهداف و موفقیت‌های ورزشی برساند. در این مورد می‌توان به اهمیت نهاد خانواده در شکل‌بخشیدن به فرایند مشارکت ورزشی اشاره کرد. والدین و سایر اعضای خانواده براساس ارتباطی که با فرد دارند و همچنین، دامنهٔ نفوذشان در تصمیم‌گیری‌های وی، نقش مهمی در شکل‌گیری فرایند جامعه‌پذیری ورزشی و متعاقب آن، مشارکت ورزشی فرد ورزشکار دارند. میزان تشویق‌های دریافتی از هریک از اعضای خانواده برای مشارکت ورزشی، تعریف و تمجید از استعداد ورزشی فرد، بالا بردن حس اعتماد به نفس ورزشکار و همچنین، با خبر بودن از موقعیت ورزشی و عملکرد وی، نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های ورزشی فرد خواهند داشت. به عبارت دیگر، از آنجایی که خانواده مهم‌ترین نهاد جامعه است و بسیاری از کودکان فرایند مشارکت ورزشی خود را با تقلید و الگوبرداری از اعضای خانواده فرا می‌گیرند (کاکلی، ۲۰۱۵)، اهمیت این نهاد در فرایند جامعه‌پذیری بیش از سایر نهادهای اجتماعی همچون مدرسه است. یکی از مهم‌ترین علل عملکرد ضعیف نهاد مدرسه در الگودهی به فرایند مشارکت ورزشی ورزشکاران را می‌توان در استفادهٔ نادرست از نیروهای کارآموده و باتجربه (با تحصیلات تخصصی در رشتهٔ تربیت‌بدنی)، اختصاص ندادن بودجه، نبود طرح‌های استعدادیابی در سطح مدارس و فقدان تمرکز بر ورزش مدارس مشاهده کرد. نتایج پژوهش‌های کیم (۲۰۰۱)، پروچسکا (۲۰۰۲)، ساکزنا و همکاران (۲۰۰۲)، تیلور و همکاران (۲۰۰۲)، سالیس و همکاران (۲۰۰۲)، پرینن (۲۰۰۲)، اندرسون و همکاران (۲۰۰۳)، لوبنز و همکاران (۲۰۰۷)، کانترز و همکاران (۲۰۰۸)، فتحی (۲۰۰۹)، کیگان و همکاران (۲۰۱۰)، اوینستون (۲۰۱۰)، کبیری (۲۰۱۱)، نایت و همکاران (۲۰۱۱)، آوراکی و همکاران (۲۰۱۱)، اسمیت و اسمال (۲۰۱۴) و یسو و هاروود (۲۰۱۵) که در آن‌ها بر نقش عوامل اجتماعی مختلف در سوق‌یافتن ورزشکاران به سمت فعالیت‌های ورزشی تأکید شده است، با یافتهٔ مطالعهٔ حاضر همسویی دارند.

طبق نتایج به‌دست‌آمده، هویت ورزشی اکتسابی بر مشارکت ورزشی ورزشکاران اثرگذار است. در تبیین این مسئله می‌توان گفت زمانی که هویت ورزشی به بخش مهمی از هویت اجتماعی ورزشکار تبدیل می‌شود، خود ورزشکار و اطرافیان وی را به‌عنوان ورزشکار شناسایی می‌کنند. چنین منبع مهم هویتی به انگیزه و انرژی معناداری در استمرار مشارکت ورزشی تبدیل می‌شود. به‌عبارت‌دیگر، فردی که بیشتر دوستانش ورزشکار هستند، افراد مرتبط با وی او را به‌عنوان ورزشکار می‌شناسند و خانواده از وی انتظار مشارکت فعالیت ورزشی دارد. ورزش کردن و آگاهی دیگران از مشارکت ورزشی فرد از اهمیت زیادی برای وی برخوردار است و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به او شهرت و اعتبار می‌دهد و سطح مشارکت ورزشی‌اش به‌طور معناداری افزایش می‌یابد. چنین یافته‌ای با نتایج

پژوهش‌های کانتروز و همکاران (۲۰۰۸)، کیگان و همکاران (۲۰۱۰)، کبیری (۲۰۱۱)، اسمیت و اسمال (۲۰۱۴) و یسو و هاروود (۲۰۱۵) همسو است.

درواقع، زمانی که زنان و مردان ورزشکار از طریق هویت ورزشی توسط اعضای خانواده، جامعه و اطرافیان شناسایی می‌شوند و هویت ورزشی برای فرد در حکم شناسنامه و به ابزاری برای احراز پایگاه اجتماعی تبدیل می‌شود، دامنه مشارکت ورزشی چه از نظر میزان مشارکت ورزشی (میزان وقتی که ورزشکار برای مشارکت ورزشی اختصاص می‌دهد) و از نظر سطح مشارکت ورزشی (سطحی که ورزشکار در آن به رقابت می‌پردازد: سطوح استان، ملی و بین‌المللی) افزایش می‌یابد؛ اما زمانی که هویت ورزشی برای فرد مزایایی نداشته باشد و مشارکت ورزشی و هویت ورزشکار بودن با محدودیت‌های اجتماعی همراه باشند، دامنه مشارکت ورزشی نیز کاسته می‌شود. افزون‌براین، تعهد ورزشی بر مشارکت ورزشی ورزشکاران اثرگذار است. تعهد ورزشکار به استمرار مشارکت ورزشی نقش مهمی در میزان مشارکت ورزشی دارد. زمانی که ورزشکار برای خود اهداف ورزشی مهمی انتخاب می‌کند، با مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بازخوردهای مثبتی دریافت می‌کند، به فعالیت ورزشی به‌عنوان هدف شغلی و حرفه‌ای می‌نگرد و ورزشکار بودن بخش مهمی از هستی او را تشکیل می‌دهد. تعهد نیرومند ناشی از چنین نگرشی سبب می‌شود که فرد مشارکت ورزشی خود را در بالاترین سطح دنبال کند. چنین یافته‌ای با نتایج مطالعات یاماگوچی (۱۹۸۴)، گریندورفر و همکاران (۱۹۸۶)، کاکلی (۱۹۹۳)، کاکلی و وایت (۱۹۹۹) و کبیری (۲۰۱۱) همسو است.

درنهایت اینکه، محدودیت‌های ساختاری- اجتماعی نیز فرایند مشارکت ورزشی را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند. مؤثرترین محدودیت‌های ساختاری و اجتماعی بر مشارکت ورزشی، به‌ترتیب فشارهای اجتماعی، محدودیت امکانات ورزشی، محدودیت حمل‌ونقل و محدودیت زمانی بوده‌اند. باید اذعان کرد که فشارهای اجتماعی و نبود امکانات ورزشی و نبود وقت کافی برای مشارکت ورزشی، نقش مهمی در فقدان مشارکت ورزشی ورزشکاران دارند؛ برای مثال، همان‌طور که یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد، فشارهای اجتماعی مهم‌ترین نقش را در فقدان مشارکت ورزشی ایفا می‌کنند. ورزشکارانی که با کمترین میزان فشارهای اجتماعی مواجه هستند، خانواده مشوق آن‌ها است و دیگران مهم از فعالیت ورزشی آنان رضایت دارند و نیز دریافت انرژی و بازخوردهای مثبت باعث افزایش مشارکت ورزشی‌شان می‌شوند؛ اما زمانی که ورزشکار با محدودیت‌هایی مانند دسترسی درست نداشتن به امکانات ورزشی و رشته موردعلاقه، دوری مسیر و کیفیت پایین امکانات ورزشی مواجه می‌شود، تمایل و انگیزه‌اش برای استمراربخشیدن به مشارکت ورزشی کاهش می‌یابد. چنین یافته‌ای با نتایج پژوهش‌های گریندورفر و لکو (۱۹۸۷) مکفرسن و همکاران (۱۹۸۹)، وایت و کاکلی (۱۹۹۹)، هورن (۲۰۰۶) و هاردین و گرییر (۲۰۰۹) همسویی دارد.

به‌طور کلی، نتایج مدل معادلات ساختاری حاکی از آن است که فرایند مشارکت ورزشی تحت‌تأثیر مجموعه‌ای از عوامل ساختاری و اجتماعی است. در این مورد، با افزایش میزان حمایت دریافتی از عوامل فردی و نهادی جامعه‌پذیری ورزشی بر میزان مشارکت ورزشی ورزشکاران افزوده می‌شود. افزون‌براین، فرایند جامعه‌پذیری ورزشی تأثیر معناداری بر شکل‌گیری هویت ورزشی و تعهد ورزشی ورزشکاران دارد. فشارهای اجتماعی نقشی منفی در مشارکت ورزشی ورزشکاران دارند. این فشارها اهمیت فرایند جامعه‌پذیری ورزشی، هویت ورزشی و تعهد ورزشی را در ورزشکاران کاهش می‌دهند. به‌عبارت‌دیگر، با افزایش فشارهای اجتماعی از میزان اهمیت هویت ورزشی و تعهد ورزشی در ورزشکاران کاسته می‌شود. از سوی دیگر، با افزایش هویت ورزشی و تقدم این هویت بر سایر جنبه‌های هویت اجتماعی در فرد، میزان تعهد ورزشی ورزشکاران افزایش می‌یابد. از جنبه‌ای دیگر، زمانی که فرد با مشکلاتی ساختاری همچون نبود امکانات ورزشی، محدودیت‌های زمانی و حمل‌ونقل مواجه می‌شود، این متغیرها تأثیر معناداری بر جامعه‌پذیری ورزشی و تعهد ورزشی می‌گذارند؛ در نتیجه، فرایند مشارکت ورزشی ورزشکاران در وهله اول، به‌طور کلی با جامعه‌پذیری ورزشی آغاز می‌شود. فرایند مشارکت ورزشی اولیه از طریق فرایند جامعه‌پذیری و میزان حمایت‌های دریافتی مختلف آغاز می‌شود. در مرحله بعد، با استمرار مشارکت ورزشی، هویت ورزشی ورزشکاران شکل می‌گیرد. در همین راستا، با توجه به نقشی که هویت ورزشی در بازتعریف زنان و مردان ورزشکار در جامعه دارد، تعهد ورزشی نیز شکل می‌گیرد. همچنین، فشارهای ساختاری و اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌ای در فرایند جامعه‌پذیری ورزشی، هویت ورزشی، تعهد ورزشی و در نهایت، مشارکت ورزشی ورزشکاران ایفا می‌کنند. با توجه به اهمیت جامعه‌پذیری ورزشی در فرایند مشارکت ورزشی، پیشنهاد می‌شود با برگزاری همایش‌ها و سمینارهای علمی و دانشگاهی درباره اهمیت مراحل آغازین مشارکت ورزشی (جامعه‌پذیری اولیه) با توجه به یافته‌های پژوهشی در این عرصه، بر کسب موفقیت‌های ورزشی در آینده تأکید شود. با توزیع جزوه‌های آموزشی درباره اهمیت مشارکت ورزشی و نقش عوامل اجتماعی در فرایند مشارکت ورزشی، پیشنهاد می‌شود که مسئولان حوزه ورزش با اختصاص بودجه و امکانات لازم به اقشار کم‌درآمد جامعه، زمینه مشارکت ورزشی استعدادهای ورزشی را فراهم کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود که مسئولان فضاهای شهری با نگاهی دوباره به توزیع سرانه امکانات و تجهیزات ورزشی، با مرتفع کردن محدودیت‌های ساختاری فرصت‌های برابر ورزشی برای اقشار مختلف جامعه فراهم کنند. افزون بر این، پیشنهاد می‌شود با تهیه فیلم و مستندهای ورزشی در مورد اهمیت مشارکت ورزشی و فقدان تعارض مشارکت ورزشی با نقش‌های اجتماعی، موانع اجتماعی پیش روی اقشار اجتماعی مختلف تاحدی تعدیل شوند.

این پژوهش علاوه بر داشتن یافته‌ها، دارای محدودیت‌های مختلفی بوده است که می‌توان به مقطعی بودن پژوهش، نبود مقایسه بین اقشار مختلف اجتماعی و کنترل متغیرهای مداخله‌گر همچون سابقه ورزشی، رشته ورزشی، جنسیت ورزشکار و غیره و نیز استفاده نکردن از روش‌های کیفی اشاره کرد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود در آینده پژوهشگران مطالعاتی طولی و چندمقطعی در این راستا انجام دهند تا بر قدرت تعمیم‌پذیری نتایج پژوهش افزوده شود. استفاده نکردن از روش‌های کیفی همچون مصاحبه عمیق و تحلیل روایت‌های زندگی فرایند مشارکت ورزشی یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش بوده است؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده پژوهشگران علاوه بر استفاده از روش پیمایش و قدرت تعمیم‌پذیری آن با استفاده از روش‌هایی چون مصاحبه‌های عمیق و تحلیل روایت‌های زندگی، به یافته‌های پژوهش عمق بیشتری دهند و بر درستی یا نادرستی یافته‌ها در دو بعد تعمیم‌پذیری و تعمیق یافته‌ها بیفزایند و با نگاهی کیفی فرایند مشارکت ورزشی را مطالعه کنند و چگونگی شکل‌گیری هویت ورزشی ورزشکاران را تحلیل کنند.

منابع

1. Ahmadi, S., Kargar, S. (2013). The study of women's attitude toward sport participation and socio-psychological factors affecting it. *Journal of Applied Sociology*, 4, 189-210. (Persian).
2. Alexandris, K., & Carroll, B. (1997). An analysis of leisure constraints based on different recreational sport participation levels: Results from a study in Greece. *Leisure Sciences*, 19(1), 1-15.
3. Allen, J. B. (2003). Social motivation in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25(4), 551-567.
4. Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions, and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49(2), 155-173.
5. Anderson, J. C., Funk, J. B., Elliott, R., & Smith, P. H. (2003). Parental support and pressure and children's extracurricular activities: Relationships with amount of involvement and affective experience of participation. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 24(2), 241-257.
6. Boomsma, A. (1982). The robustness of LISREL against small sample sizes in factor analysis models. *Systems under indirect observation: Causality, structure, prediction*, 1, 149-173.
7. Byrne, B. (2010). *Multivariate applications series. Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. New York: Routledge/Taylor & Francis Group.
8. Casper, J. M., & Andrew, D. P. (2008). Sport commitment differences among tennis players on the basis of participation outlet and skill level. *Journal of Sport Behavior*, 31(3), 201-219.

9. Chemingui, H., & Ben lallouna, H. (2013). Resistance, motivations, trust and intention to use mobile financial services. *International Journal of Bank Marketing*, 31(7), 574-592.
10. Cieslak I, T. J. (2004). Describing and measuring the athletic identity construct. Scale development and validation. Doctor of Philosophy, The Ohio State University.
11. Coakley, J. (1993). Sport and socialization. *Exercise and Sport Science Reviews*, 21, 169-200.
12. Coakley, J. (2001). *Sport in society. Issues & Controversies* (7th ed.). New York: McGraw, Hill Publication.
13. Coakley, J. (2015). *Sport in society: Issues and controversies* (11th ed.). New York: McGraw, Hill Publication.
14. Coakley, J., & With, A. (1999). Making decisions: How yong people become involved and stay involved in sport. In J. Coakley, & P. Donnley (Eds.), *Inside sport* (pp. 77-85). London, Routledge.
15. Donnly, P., & Young, K. (1999). Rock climbers and rugby players: Identity construction and confirmation. In J. Coakley, & P. Donnley (Eds.), *Inside sport* (pp. 67-76.). London: Routledge.
16. Eriksson, M., Nordqvist, T., & Rasmussen, F. (2008). Associations between parents' and 12-year-old children's sport and vigorous activity: the role of self-esteem and athletic competence. *Journal of Physical Activity and Health*, 5(3), 359-373.
17. Fathi, S. (2009). The sociological explanation of student's sport participation. *Social Science Research*, 3(4), 1-29. (Persian).
18. Greendorfer, S. L., & Lewko, J. H. (1987). Role of family members in sport socialization of children. *Physical Education and Recreation*, 49(2), 146-152.
19. Grendorfer, S. L., Blinde, E. M., & Pellegrini, M. (1986). Gender differences in Brazilian children's socialization into sport. *International Review for the Sociology of Sport*. New York: Sage.
20. Hardin, M., & Greer, J. (2009). The influence of gender-role socialization, media use and sport participation on perceptions of gender-appropriate sports. *Journal of Sport Behavior*, 32(2), 207-226.
21. Holt, N. L., Kingsley, B. C., Tink, L. N., & Scherer, J. (2011). Benefits and challenges associated with sport participation by children and parents from low-income families. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(5), 490-499.
22. Horne, J., Tomlinson, A., & Whannel, G. (2006). *Understanding sport: An introduction to the sociological and cultural analysis of sport*. London: Taylor & Francis.
23. Kabiri, S. (2011). The study of effective social factors on sport participation (Case study: Rasht sport participants). (Unpublished master's thesis). University of Guilan, Guilan. (Persian).
24. Kanters, M. A., Bocarro, J., & Casper, J. (2008). Supported or pressured? An examination of agreement among parent's and children on parent's role in youth sports. *Journal of Sport Behavior*, 31(1), 64-69.

25. Keegan, R., Spray, C., Harwood, C., & Lavalley, D. (2010). The motivational atmosphere in youth sport: Coach, parent, and peer influences on motivation in specializing sport participants. *Journal of Applied Sport Psychology*, 22(1), 87-105.
26. Kenyon, G., & McPherson, B. (1973). Becoming involved in physical activity and sport: A process of socialization. In G. L. Rarick (Ed.), *Physical activity and sport, Growth and development* (pp. 303-333). New York: Academic Press.
27. Kim, S. J. (2001). The influence of media sports audiences sex on acceptance behaviors. *Korea International Journal of Sports Dance*, 7, 51-59.
28. Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: Guilford publications.
29. Knight, C. J., Neely, K. C., & Holt, N. L. (2011). Parental behaviors in team sports: How do female athletes want parents to behave? *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(1), 76-92.
30. Lau, P. W., Fox, K. R., & Cheung, M. W. (2004). Psychosocial and socio-environmental correlates of sport identity and sport participation in secondary school-age children. *European Journal of Sport Science*, 4(3), 1-21.
31. Lee, J.-H., Lee, C.-S., & Min-Haeng, C. (2004). Influence of perceived constraints and social factors on sport-participation after school among Korean youths. *World Leisure Journal*, 46(2), 48-54.
32. Lowenstein, L. F. (2010). Attachment theory and parental alienation. *Journal of Divorce & Remarriage*, 51(3), 157-168.
33. Lubans, D. R., Sylva, K., & Morgan, P. J. (2007). Factors associated with physical activity in a sample of British secondary school students. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology*, 7, 22-30.
34. McPherson, B., Curtis, J., & Loy, J. (1989). *The social significance of sport*. Illinois: Human Kinetics,
35. Mueller, R. O. (1999). *Basic principles of structural equation modeling: An introduction to LISREL and EQS*: Springer Science & Business Media, *Journal of Marketing Research*, 33(2), 211-215.
36. O'Rourke, D. J., Smith, R. E., Smoll, F. L., & Cumming, S. P. (2011). Trait anxiety in young athletes as a function of parental pressure and motivational climate: Is parental pressure always harmful? *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(4), 398-412.
37. Pirinen, R. (2002). Catching up with men? Finnish newspaper coverage of women's entry into traditionally male sports. *Gender and Sports: A Reader. International Review for the Sociology of Sport*, 32(3), 94-105.
38. Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Assessing mediation in communication research. in Hayes, A. F., Slater, D & Snyder L, B (Ed.), *The Sage sourcebook of advanced data analysis methods for communication research* (pp. 13-29). London: SAGE Publications.
39. Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40, 879-891.

40. Prochaska, J. J., Rodgers, M. W., & Sallis, J. F. (2002). Association of parent and peer support with adolescent physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 73(2), 206-210.
41. Qasemi, V. (2015). *Structural equation modeling in social researches using Amos graphics*. Tehran: Publishing of Sociologists.
42. Rahmati, M. M. (2009). *The sociology of sport aggression*. Tehran: Publication of Cultural and Scientific Publishing Company. (Persian).
43. Ritzer, G. (2005). *Contemporary sociological theories*. (M. Salasi, translation). Tehran: Scientific Publishing. (Persian).
44. Sage, G. H. (1980). Parental influence and socialization sport for male and female intercollegiate athletes. *Journal of Sport & Social Issues*, 4, 1-13.
45. Sallis, J. F., Taylor, W. C., Dowda, M., Freedson, P. S., & Pate, R. R. (2002). Correlates of vigorous physical activity for children in grades 1 through 12: Comparing parent-reported and objectively measured physical activity. *Pediatric Exercise Science*, 14, 30-44.
46. Saxena, R., Borzekowski, D. L. G., & Rickert V. I. (2002). Physical activity levels among urban adolescent females. *Journal of Pediatric & Adolescent Gynecology*, 15, 279-284.
47. Schmalz, D. L., Kerstetter, D. L., & Anderson, D. M. (2008). Stigma consciousness as a predictor of children's participation in recreational vs. competitive sports. *Journal of Sport Behavior*, 31(3), 276-298.
48. Smith, M. (1989). Getting involved in sport: Sex Differences. *International Review of Sport Sociology* 14, 94-101.
49. Smith, R. E., & Smoll, F. L. (2014). Psychological interventions in youth sports. In Van Raalte, J. (Ed.), *Exploring sport and exercise psychology* (pp. 353-378). Washington, DC, US: American Psychological Association.
50. Taylor, W. C., Sallis, J. F., Dowda, M., Freedson, P. S., Eason, K., & Pate, R. R. (2002). Activity patterns and correlates among youth: Differences by weight status. *Pediatric Exercise Science*, 14, 418-431.
51. Timperio, A. F., van Stralen, M. M., Brug, J., Bere, E., Chinapaw, M. J., De Bourdeaudhuij, & Moreno, L. A. (2013). Direct and indirect associations between the family physical activity environment and sports participation among 10–12 year-old European children: testing the EnRG framework in the ENERGY project. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 15-21.
52. Toftegaard-Støckel, J., Nielsen, G., Ibsen, B., & Andersen, L. B. (2011). Parental, socio and cultural factors associated with adolescents' sports participation in four Danish municipalities. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 21(4), 606-611.
53. Wheeler, S. (2012). The significance of family culture for sports participation. *International Review for the Sociology of Sport*, 47(2), 235-252.
54. Yamaguchi, Y. A. (1984). Comparative study of adolescent socialization into sport: The case of Japan and Canada. *International Review of Sport Sociology*, 19(1), 63-81.

55. Yesu, L., & Harwood, E. A. (2015). The Effect of parental involvement, support and pressure on athletic participation. *Rivier Academic Journal*, 11, 1-12.

استناد به مقاله

رحمتی، محمدمهدی، علیخواه، فردین، شادمنفعت، سیده معصومه، کبیری، سعید.
(۱۳۹۷). مدل سازی معادلات ساختاری: عامل‌های مؤثر بر فرایند
مشارکت ورزشی. پژوهش در ورزش تربیتی، ۶(۱۵): ۴۶-۲۲۳.
شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2017.4245.1307

Rahmati, M. M., Alikhah, F., ShadManfaat, S. M., Kabiri, S. (2019). Structural
Equation Modeling: The Study on Factors Affecting Sports Participation.
Research on Educational Sport, 6(15): 223-46. (Persian).
Doi: 10.22089/RES.2017.4245.1307

Structural Equation Modeling: The Study on Factors Affecting Sports Participation

M. M. Rahmati¹, F. Alikhah², S. M. ShadManfaat³, S. Kabiri⁴

1. Associate Professor, University of Guilan*

2. Assistant Professor, University of Guilan

3. M.A. University of Guilan

4. Ph.D. University of Mazandaran

Received: 2017/06/02

Accepted: 2017/09/18

Abstract

Sport and sport events have become an integral part of Daily life in today's world. People's sport participation will be influenced by various factors, including the "socialization into sport", structural and social factors. This research, by using the symbolic interaction approach, aims to study the sport participation process. In this regard, using the quantitative method and Socialization of Sport (Sage, 1980, Greendorfer et al., 1986; Greendorfer & Lewko, 1987; Lau et al., 2004; Cieslak et al., 2004), athletic identity (Cieslak et al., 2004), sport commitment (Casper & Andrew, 2008), social-structural constraints (Lee et al., 2004, Alexandris & Carroll, 1997) and sports participation (Kang, 2013) scales, a sample of 574 athletes in the city of Rasht was tested through structural equation modelling with Amos. The results indicate that the athletes' sport participation process will firstly be begun with the sport socialization. The initial sport participation process will be made through the socialization and various supports provided. In the next step, the athletic identity of athletes will be built on a continuous basis of sport participation. By the same token, with respect to the role of an athletic identity in refining the society's athletes, the sport commitment will also be created. Furthermore, the structural and social pressures play an important role in the sport socialization, athletic identity, sport commitment and sport participation of athletes.

Keywords: Sport Participation, Sport Socialization Factors, Structural-Social Factors, Symbolic Interaction

---

---

* Corresponding Author

Email: mahdi.rahmati@gmail.com